

Redegørelse udarbejdet af  
Michael Nebeling Petersen,  
ph.d., adjunkt i køns- og seksualitetsforskning, Syddansk Universitet.

# **At opnå homo- eller biseksuel identitet og selvbillede**

16. januar 2017

## Homo- og biseksuel identitet

At opnå en homoseksuel eller biseksuel identitet er ofte kompliceret og ambivalent. I populære fremstillinger forestilles det, at en person har en indre kerne af bi- eller homoseksualitet, som personen er nogenlunde klar over. Ofte fremstilles det sådan, at når vedkommende så endelig springer ud for omverden, så sættes den indre identitet i overensstemmelse med den ydre identitet (se fx Plummer, 2003), altså at man "finder sig selv" og nu kan leve entydigt som den, man er, uden nogensinde at blive i tvivl.

Forestillingen om det enkle, afklarede og tidlige udspring kan også gøre sig gældende i vurdering af asylsager. Men i praksis er individets afklaring og udmelding om seksuel orientering langt mere kompliceret og ambivalent. Udspringet er ofte præget af, at vedkommende forhandler sin egen identitet undervejs, således at den 'indre' identitet påvirkes og forandres sideløbende med udspringet (Dziengel, 2015). Når man springer ud som asylansøger, omhandler det ofte en vedvarende og kompliceret identitetsskabelse, hvor personen forhandler en række forskellige identiteter sideløbende (Fischer, 2008). Fx vil en person, der springer ud, skulle forhandle en homoseksuel identitet i samspil med fx en religiøs identitet, kulturelle identiteter (fx nydansker, flygtning og iraner) og en familiemæssig identitet (forventninger fra den biologiske familie).

Homoseksuelle og biseksuelle lærer hurtigt at skjule deres seksuelle orientering for at undgå sanktioner. En asylansøger er fx ofte vokset op i et land, hvor det ikke er muligt at vise sin seksualitet uden voldsomme sanktioner. Ligeledes lever asylansøgeren ofte i et dansk asylcenter, hvor det at skjule sin bi- eller homoseksualitet er nødvendigt for at undgå sociale sanktioner og isolation (LGBT Asylum, 2015). Når asylansøgeren skal fremlægge sit asylmotiv for danske myndigheder kræves det modsatte: At de kan fortælle og fremvise deres seksuelle orientering og identitet. Disse modstridende krav til identitetsfremstillingen efterlader asylansøgeren i sårbar situation, hvor han eller hun skal kunne fortælle om sig selv på modstridende måder. Inden for forskningen taler man om, at asylansøgeren må dække ("cover") sin identitet og samtidigt af-dække ("reverse-cover") sin identitet (Heller, 2009).

At dække over sin identitet føles ofte som et overgreb og efterlader den, som ikke kan være sig selv, i en ekstrem sårbar situation, som er præget af stort psykisk stress (Meyer,

1995; McLaren, 2016). Men kravet om at tildække sig virker også internaliserende: Når personen tildækker sin seksuelle identitet, internaliserer personen også disse krav. Det vil sige, at personen gør den "ydre" heteroseksuelle identitet til sin "indre" identitet (Horowitz & Newcomb, 2008; Klein et al., 2015).

Det er således vanskeligt for en person, der ikke har haft muligheder for at finde en indre identitet, at fortælle sammenhængende og klart om sin seksuelle orientering og identitet. Fortællingen vil ofte være præget af ambivalenser, modsætninger og diskrepanser. Dette er kendetegnende for alle homo- og biseksuelle, men i særdeleshed for homo- og biseksuelle asylansøgere, der i højere grad er og har været underlagt krav om at tildække sin identitet.

### **Det processuelle udspring**

At springe ud bør således ikke forstås som en engangsbegivenhed. Snarere må udspringet forstås som en længerevarende fase, hvor udspringeren langsomt forhandler og skaber en ny seksuel identitet, som gennem udspringet sættes i relation til samfundsmæssige krav og individuelle forestillinger og præmisser.

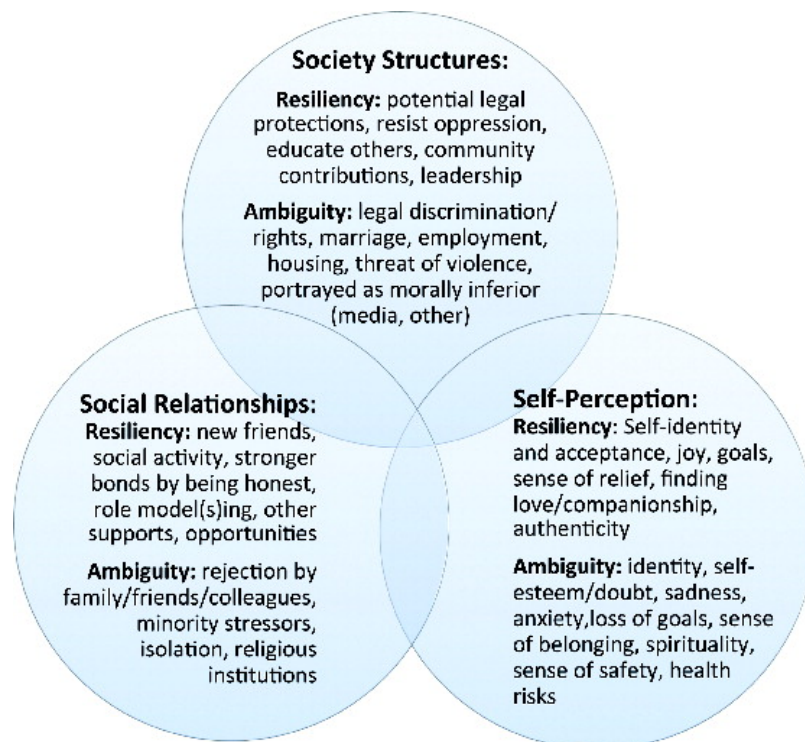
Identitetsskabelsen bør forstås som en tosidet interaktiv proces: Det er således ikke kun en homoseksuel indre identitet som gøres offentlig. Det er også ydre krav og forestillinger, samfundsmæssige forestillinger om homoseksualitet, som gøres til en del af ens indre (Horowitz & Newcomb, 2008).

Denne proces vil ofte indeholde, at man vedvarende reviderer og genforhandler tidligere oplevelser og tilpasser dem til sin 'nye' identitet. Fx kan oplevelsen af et stærkt venskab med en person af samme køn genvurderes under udspringet således, at det stærke venskab ikke længere alene fortolkes og fortælles som et venskab, men nu også forstås som en seksuel, romantisk eller begærs-mæssig relation.

For asylansøgere, der søger om asyl på grund af seksualitet, stilles der ofte krav om, at ansøgeren kan fortælle sammenhængende og klart om sin seksuelle identitet og historie. Men ofte vil asylansøgeren ikke være i stand til at fortælle sammenhængende om dette, da ansøgeren endnu ikke har internaliseret og 'færdiggjort' sin identitet. Dette er gældende

uanset personens alder, men yngre personer kan have særlige vanskeligheder ved at forstå og fortælle sin seksuelle identitet.

At springe ud et således snarere en identitetsskabende proces end en enkeltstående begivenhed (Dziengel, 2015; Klein et al., 2015; Malterud & Bjorkman, 2016). En proces der også er præget af ambivalente følelser. For mange asylansøgere er udspringet præget af både at vinde en mulighed for en mere positiv seksuel identitet, men også af følelsesmæssige tab. Mange vil gennem udspringet på forskelligt niveau miste sin familie, sin religion og sin diaspora (Dziengel, 2015). Der er således følelsesmæssige bevæggrunde for at springe mere eller mindre ud gennem udspringprocessen, og udspringet må forstås som en bevægelse frem og tilbage, hvor konsekvenserne af udspringet afprøves i forhold til ydre instanser (familie, venner, samfund) og det indre (selvforståelser, følelser, tab og håb).



Figur 1: Resiliency and ambiguity (Dziengel, 2015: 308)

Figur 1 synliggør disse forskellige bevæggrunde opdelt i hhv. samfundsmæssige strukturer, sociale relationer og selvopfattelse. Udspringet muliggør altså en række forskellige nye muligheder (grupperet under *resilliency* i figuren), men muliggør også en række tab og

nye følelsesmæssige og relationelle risici (grupperet under *ambiguity* i figuren). Især for asylansøgere, der under ansøgningsprocessen står med en fod både i Danmark og i hjemlandet, er denne dobbelthed præsent.

Figur 1 gør også klart, at det kræver store personlige ressourcer og kompetencer at opbygge en positiv seksuel identitet. Udspringet kræver, at den udspringende person finder en bro eller sammenhæng mellem stærke identitetsskabende faktorer. Fx vil en person, der er vokset op i et religiøst miljø, skulle finde en ny religiøs identitet, som ikke strider mod den seksuelle identitet. Et sådant identitetsarbejde kræver adgang til viden og netværk, der kan hjælpe med at løse de modstridende krav (se også Subhi & Geelan, 2012). En persons mulighed for at opnå en sammenhængende og klar fortælling om sig selv, sin seksualitet, sin familiemæssige og religiøse integration og sin seksuelle historie og fremtid er altså afhængigt af, hvad en persons baggrund er og hvilke ressourcer en person besidder og har adgang til.

Disse forhold taget i betragtning, kan man ikke forvente, at bi- og homoseksuelle personer springer ud på en given måde eller på et givet tidspunkt. Snarere bør udspring forstås som komplekse og vedvarende identitetsarbejder, der er begrænset, betinget og muliggjort af forskellige ydre, relationelle og indre omstændigheder.

## Anbefalinger

I vurderinger af en persons seksuelle identitet bør der således tages hensyn til

1. at en seksuel identitet bør forstås som processuel og foranderlig, herunder vil den seksuelle historie være genstand for vedvarende refleksion og forhandling
2. at især under skabelsen af en positiv seksuel identitet vil det være svært for en person at fortælle sammenhængende om sin identitet, da den ofte opleves ambivalent og med modsatrettede krav
3. at ressourcesvage personer vil have endnu større vanskeligheder ved at springe ud, da udspringet kræver store individuelle ressourcer og adgang til viden og netværk.

## Referencer

- Dziengel, L. (2015): A Be/Coming-Out Model: Assessing Factors of Resilience and Ambiguity. *Journal of Gay & Lesbian Social Services* 27(3): 302-325.
- Fisher, D. (2008): Immigrant Closets. Tactical-Micro-Practices-in-the-Hyphen. *Journal Of Homosexuality* 45(2-4): 171-192.
- Heller, P. (2009): Challenges Facing LGBT Asylum-Seekers: The Role of Social Work in Correcting Oppressive Immigration Processes. *Journal of Gay & Lesbian Social Services* 21(2-3): 294-308.
- Horowitz, J. L. & Newcomb, M. D. (2002): A Multidimensional Approach to Homosexual Identity. *Journal Of Homosexuality* 42(2): 1-19.
- Klein, K., Holtby, A., Cook, K. and Travers R. (2015): Complicating the Coming Out Narrative: Becoming Oneself in a Heterosexist and Cissexist World. *Journal Of Homosexuality* 62(3): 297-326.
- LGBT Asylum (2015): *LGBT Asylum applicants in Denmark. Applying for asylum on the grounds of sexual orientation and gender identity.* [https://www.lgbtasylum.dk/wp-content/uploads/2015/07/Report\\_LGBT\\_Asylum\\_Applicants\\_In\\_Denmark.pdf](https://www.lgbtasylum.dk/wp-content/uploads/2015/07/Report_LGBT_Asylum_Applicants_In_Denmark.pdf)
- Malterud, K. & Bjorkman, M. (2016): The Invisible Work of Closeting: A Qualitative Study About Strategies Used by Lesbian and Gay Persons to Conceal Their Sexual Orientation. *Journal Of Homosexuality* 63(10): 1339-1354.
- McLaren, S. (2016): The Interrelations Between Internalized Homophobia, Depressive Symptoms, and Suicidal Ideation Among Australian Gay Men, Lesbians, and Bisexual Women. *Journal of homosexuality* 63(2): 156-168.
- Meyer, I. H. (1995): Minority Stress and Mental Health in Gay Men. *Journal of Health and Social Behavior* 36(1): 38-56.
- Plummer, Ken (2003): *Intimate Citizenship. Private decisions and public dialogues.* University of Washington Press.
- Subhi, N. & Geelan, D. (2012): When Christianity and Homosexuality Collide: Understanding the Potential Intrapersonal Conflict. *Journal of homosexuality* 59(10): 1382-1402.